

Katarina Jonsdotter skänker för sin make Klemens Peterssons, sina barns och sitt eget själagagn sin egendom Nyby i Rogslösa socken i Dals härad till Vadstena kloster med full ägande- och dispositionsrätt. Utfärdaren ger häradshövdingen i det härad där egendomen är belägen fullmakt att fastfara egendomen på tinget enligt landslagen.

Brevet beseglas av utfärdarens bror Ulf Jonsson och flera andra av hennes vänner och släktingar, nämligen herr Erensisle Sunesson jarl, Bo Jonsson, drots i Sverige, riddaren Karl Ulfsson, herr Ragvald Filipsson och herr Anund Jonsson.

Orig. på perg. (22,3 x 13,0 cm, uppveck 2,0 cm; 13 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11297.

Regest: RPB nr 1366.

Om Katarina Jonsdotter (Aspenäsätten), hennes bror riksrådet och sedermera riddaren Ulf Jonsson och hennes make Klemens Petersson (sparre), se ÄSF I, s. 13 och 15.

Om riddaren Ragvald Filipsson (Lindöätten) som var gift med en brorsdotter till Katarina och Ulf se ÄSF I, s. 14.

Om riddaren och riksrådet Anund Jonsson (Lejonansikte, Hemming Ödgislasons ätt) se ÄSF I, s. 75.

Om Nyby i Väversunda socken se S. Helmfrid, Östergötland "Västanstång" (1962), s. 234. Gården, som ligger alldeles intill gränsen till Rogslösa, anges i brevet tillhöra den senare socknen, en uppgift som också återfinns i klostrets jordeböcker; se A. Larsson (utg.), Vadstena klostrets två äldsta jordeböcker (1971), s. 11 och 81.

Brevet är hopfäst med häradshövding Matts Odenkarls fastebrev på gåvan 1441 8/7 (SDHK nr 23858).

Alla^a the mæn thetta bref høra ælla see helsea iak Katerina Jonsdotter æwærdhelika medh warum Herra Ihesu Christo. Thet scal allum mannum vitarlikit wara at iak hafwer giuit j Guz hedher ok wara fru for mins kæra husbonda siæl Clemetz Petersson minna barna ok mina siæl · mit gooz Nyiabygdh i Rosløsa sokn j Dals hærådhe liggjande · medh akrom ængium oc allum^b andrum tillaghum ængom vndantaknom nær by ælla fiærre til Watzstena kloster till æwærdhelika ægho. Afhænde iak mik ok minum arfw m thetta sama gooz ok hemola iak thet klostreno nu hædhan af æwærdhelika styra scolande ok radhande æftir thæs vilia ok nyt. Ok gifwer iak hærådzhøfthingianom j thy hærådhenom som goozit ligger innan fulla makt ok wald thetta gooz a thingom fastfara æftir lanzens laghum. Ok til vitnisbyrdh ok mere stadhfæstlise · bedhis iak mins kæra brodhors Wlfs Jonssons ok flera minna frænda ok vina jncigle swa som ær herra Eringisla Sonason iærls · Boo Jonssons drotzete ij Swerike · herra Karls Wlfs sons riddara · herra Rangwals Philipusson · ok herra Anunda Jonsson. Scriptum ^cWatz · stena^c anno Domini M^o ccc^o lxx^o octauo · jn die Natiuitatis beate Virginis.

På baksidan: Littera Katerine Ionsdotter

Nyiabygdh

R x (Vadstena klostrets brevsignum, se L. Sjödin i MRA 1939, s. 124)

Dals hæråd

(halvt kors)

Sigill: nr 1 (Ulf Jonssons) runt av brunt vax, diameter 2,8 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 414): [...] Vlp[...]s Io[...]; nr 2 (Erensisle Sunessons) endast sigillremsa; nr 3 (Bo Jonssons) fragment av runt sigill av brunt vax i påse av ofärgat linne, 2,3 x 2,0 cm, omskriften utplånad (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 408, avbildat i H. Klackenbergs i Medeltidens mångfald, 2008, s. 220); nr 4 (Karl Ulfssons) runt av brunt vax i påse av ofärgat

linne, diameter 3,9 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 118 och bättre bevarat ex. vid brev 1374 8/9, DS nr 8639): [...] militis; nr 5 (Ragvald Filipssons) runt av brunt vax, diameter 3,0 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 105): ^d[...]gnw[...] Phili[...]^d; nr 6 (Anund Jonssons) runt av brunt vax i påse av ofärgat linne, diameter 3,7 cm, omskriften utplånad (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 294 och andra ex. t.ex. vid brev 1378 15/5, DS nr 9717 och 1379 22/8, SDHK nr 11511). – En sigillpåse av ofärgat linne förvaras löst tillsammans med brevet.

Text på sigillremsa nr 1: Wlphonis Ion[...]; nr 2: domini Eringislonis [...]^eAlla [...]e mæn thetta bref høra ælla see · helsea iak Karl Wlfsson · riddara ok laghman [...]nd [...]ærdhelika [...] warum Herra Ihesu Christo · Thæt [...]al al[...] mann[...]^e; nr 3: Boecii Jons[son].

^aI överkanten av pergamentet nederdelen av en textrad avslutad med ordet wara; det kan inte uteslutas att raden utgör de genomskurna orden i en kirograf (se t.ex. KL II: C(h)irographum, sp. 559–562, och C. Gejrot i Arkiv, samhälle och forskning 2004:1–2, s. 20). ^bal lum utan avstavningsstecken vid radskifte. ^{c-c}Namnet uppdelat på detta sätt vid radskifte. ^{d-d}Troligen så; i RPB, a.st. återges den mycket nötta omskriften med tvekan S. Ragnwaldi Philippi. ^{e-e}Den fragmentariska texten härrör sannolikt från ett kasserat koncept till ett i övrigt obekant brev utfärdat av riddaren och lagmannen i Uppland Karl Ulfsson (Sparre av Tofta).